Velkuan Sanomat

Julkaisija: Pro Sinervo ry

Velkuan ja Livonsaaren alueella Naantalissa ilmestyvä paikallinen tiedotuslehti

Nro 3 13.3.2015

Sinervon talossa tapahtuu

Sinervon talon kevät on täynnä tapahtumia. Tule mukaan jokaviikkoisiin harrastuksiin tai ainakin juhliin ja tapahtumiin!

Pro Sinervo ry:n perustajajäsenet Anja Saarinen, Tuulikki Ovaska ja Kirsti Martikainen juhlivat maaliskuussa yhteistä 202-vuotispäiväänsä.

POP UP -lounas su 15.3 klo 13–15. Tarjolla kala-ateria livonsaarelaisen kalastajan tuoreesta kalasta.

202v-juhla su 22.3 klo 14 alkaen. Juhlitaan yhdistyksen perustajajäsenten yhteisiä syntymäpäiviä. Tarjolla kahvit ja kakkuja sekä pientä ohjelmaa.

Kaikki sukulaiset, ystävät, tukijat, toimijat ja kannustajat TERVETULOA!! Mahdolliset huomionosoitukset toivotaan Pro Sinervon toiminnan tukemiseen (FI72 5229 0920 0193 24)

Fössin (Finlands öar - Suomen saaret) vuosikokous ma 23.3. klo 14.00. Kokouksen alussa ajankohtaista asiaa saaristomatkailusta. Kokouslounas klo 13, 13.40 terveydenhoitaja Annu Laavaisen tietoisku punkkitaudeista. Ilmoittaudu kounaalle sähköpostilla: kristin.mattsson@foss.fi

Kyläfoorumi to 26.3. klo 18. Keskustellaan ja kuullaan Velkuan ja Livonsaaren alueen tulevista tapahtumista ja yhdistysten toiminnoista. Yhdistysten edustajat ja yksityishenkilöt, tervetuloa!

Pro Sinervo ry:n vuosikokous to 9.4. klo 17.30. Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Tiistaisin Sinervolla musisoivat kaikkein nuorimmat saaristolaiset.

Maanantaisin

4h-kerho jatkuu maanantaisin klo 13.30–17. Kerhon kevään teemana on *siemenestä taimeksi*. HUOM: 23.3 ei ole kerhoa!

Tiistaisin

Tiistaisin jatkuu muskari, klo 14–15 ja musiikkinäytelmäkerho klo 15.20–16.45. Näytelmä esitetään yleisölle toukokuun alussa.

Piano- ja laulutunnit tiistaisin tai sopimuksen mukaan, Silla p. 050 431 2331. Kitara- ja bassotunnit, Venus, p. 040 523 5196.

Keskiviikkoisin

Terhokerho keskiviikkoisin klo 9.30–11.30: maksuton, kaikille avoin kohtaamispaikka vauvasta vaariin.

Fysioterapeutti Topin vetämä ikäihmisten kuntopiiri jatkuu keskiviikkoisin klo 13–14. Kuntopiiriä EI ole samaan aikaan Kummelin ystäväpiirin kanssa eli 15.4. ja 20.5.

Ikäihmisten tietokonekurssi

La 14.3. klo 10–12 ja pe 20.3. klo 16–18. Opetellaan mm. kuvien lisäystä ja albumien tekoa facebookiin, tiedon siirtämistä ja tallentamista.

Terhokerhossa kohtaavat vauvat ja vaarit

Helmikuussa käyntiin pyörähtänyt Terhokerho on ollut pitkäaikainen haaveeni.

Itse kun olen hoitovapaalla kahden pienen pojan kanssa tuntuu, että kaipaa päiviin ohjelmaa ja seuraa niin itselle kun lapsille.

Terhokerho toimii samalla tavalla kuin perhekerho sillä erolla, että meidän kerhoon ovat tervetulleita myös esim. isovanhemmat lastenlastensa kanssa. On jotenkin ihana seurata eri sukupolvien välistä touhua.

Keskiviikon Terhokerhossa kohtaavat kaikenikäiset. Vasemmalla kättelevät Martti Haapakoski ja Lauri Valtonen, aamupalaa tekemässä Annika Rintamäki ja Kasper Røren.

Terhokerho on kohtaamispaikka vauvasta vaariin! Se on Pro Sinervon ja MLL:n yhteistyö ja osa *Koko Suomi Leikkii* -hanketta.

Kaffepannu kuumana

Ensimmäisen kerhon järjestäminen jännitti kovasti. Leivoin yömyöhään aamiaiselle tuoretta leipää. Mietin tulisikohan ketään...

Yllätyin iloisesti kun lapsia vilisi lattialla, äidit rupattelivat ja saatiin paikalle muutama ihana ikäihminenkin. Ensimmäinen kerta onnistui täydellisesti.

Jokaisena keskiviikkona odotan Sinervolla kaffepannu kuumana ja aamiainen katettuna, josko juuri sinulle maistuisi hyvä seura! :)

Tervetuloa lämpimästi!

Heidi Haapakoski

Lauha talvi ei ollut yllätys Lauri Valtoselle

Kulunut talvi on ollut poikkeuksellisen lauha.

Vanha kansanviisaus kertoo, että jos tammikuun alussa revontulet palavat ja niiden sakarat tulevat yli Pohjantähden, se ennustaa lauhaa talvea.

– Vanhetessani seuraan yhä enemmän luonnon merkkejä. Tänä vuonna tuo ennustus kävi toteen. En usko, että talvi olisi ennätyslauha, tällaisia talvia on ennenkin ollut, mutta kovasti poikkeavaa talven lauhuus on ollut, Lauri Valtonen sanoo.

Ennen vanhaan jäällä liikkumisen taitoa arvostettiin, koska se vaikutti saaristolaisten arkipäivän asioihin, toimeentuloon ja kulkemiseen. Nyt useimmat saaristolaiset kulkevat lämpimissä yhteysaluksissa tai losseilla autossa istuen ja kuunnellen samalla vaikkapa rock-musiikkia.

Lauri kertoo, että velkuanmaalaisilla oli tapana pitää oikein sankarina sitä, joka ensimmäisenä pääsi talven tullen jäisin kulkemaan Velkuanmaasta Palvaan.

– Laivuri Uuno Saarinen piti vaaria siitä, että ensimmäisenä jäisin Velkuanmaasta Palvaan tullut muistettiin seuraavaan syksyyn asti. Ihmisen kantavan jään piti olla noin viisi senttiä vahvaa.

– Jää oli syksyllä sitkeää teräsjäätä, jos se oli jäätynyt suolaisesta merivedestä eikä lumisohjosta. Kevätjää on ihan eri juttu: se on epätasaisempaa, ja jäisin kuljettaessa oli koettava joka askel. Tosin, jos putoaa kevätjäihin, niin pääsee paremmin ylös yksinäänkin, kun on pehmeää jäätä, mihin tarttua kiinni, kolme kertaa eläessään jäihin pudonnut Lauri kerttoo.

– Jalkaisin jäillä kulkiessa piti olla mukana potkukelkka ja jääpiikki. Hevosen kanssa piti olla kunnon pitkävartinen tuura jään kokemiseen - Frans Honka sanoi tätä ”kokituuraksi”.

Heikoilla jäillä oli viisainta kulkea potkukelkalla. Jalasten päällä ei saanut seistä, vaan piti kävellä jalasten välissä ja pitää kelkan ”korvista” kiinni. Näin tunsi, milloin tuli liian heikko paikka. Silloin piti äkkiä hypätä jalasten päälle ja potkutella.

– Sitten piti äkkiä päättää, jatkaako matkaa vai palaako takaisin. Sitä eivät nykyajan ihmiset aina ymmärrä tehdä.

Heikoilla jäillä on vaarallisinta liikkua suksilla. Niillä kun pääsee niin heikkoihin paikkoihin, ettei kukaan pääse apuun.

– Alhon Tauno Lailuodosta ”pakas usein” suksilla tulemaan heikkoja jäitä pitkin - sanottiin, että Alho on jo ”suksell menny”.

Lauri opastaa, että jäätä pitää kokea edellänsä: kaksi askelta, ja joka kolmannella lyödään tuura tai jääpiikki jäähän. Näin koulumatkatkin jäiden aikaan tehtiin.

– Ja pysyköön pois heikoilta jäiltä se, jonka ei ole välttämätöntä asuinpaikkansa tai elinkeinonsa takia sinne mennä.

Lue lisää Lauri Valtosen talvimuisteloita Sinervon netistä: prosinervo.com/velkuan-sanomat/tarinoita-velkuasta

Kesäistä Velkuaa ja velkualaisia kauan sitten – Pekka Pihlanto

Kensulla verkoille ja kokolle

Riihimäen talosta vesillä liikuttiin talon ainoalla veneellä, joka oli tasapohjainen ruuhi eli kensu. Wikipedia tietää kertoa kensusta seuraavaa: ”Sisäsaariston matalilla lahdilla käytettiin vielä rakenteeltaan muista ruuhista poikkeavaa ruuhityyppiä, kensua. Kensu oli täysin tasapohjainen, pohjastaan tasasaumainen, tasakeulainen ja -peräinen pienehkö ruuhi. Laidat olivat miltei pystysuorat, laitakorkeus oli kaksi tai kolme lautaa. Kensun pohja tehtiin poikittaisista laudoista.”

Riihimäen kensu oli tosin teräväkeulainen. Sen oli tehnyt puuseppä Veistinen talon salissa. Myös kylän yhteistä karjankuljetusruuhta eli leviää käytettiin ”elukoiden” siirtämisessä saaresta toiseen. Se oli nimensä mukaisesti leveä lotja, jossa kaksi soutajaa istui vierekkäin omaa airoaan käyttelemässä.

Kensua käytettiin muun muassa matkoilla Teersaloon ja lähisaariin sekä ”uistimen soutamiseen”. Usein kierrettiin Palva vetäen uistinta perässä. Saaliina olivat tavallisesti hauet ja ahvenet. Varsinkin sitten kun Pappa oli siirtynyt eläkkeelle talonpidosta hänen kanssaan laskettiin kensulla verkkoja. Osan verkoista hän oli itse kutonut, osa oli huutokaupoista hankittu. Pappalla oli paljon muitakin tavaroita, mm. työkaluja, joista hän tiesi kertoa, mikä oli Packalenin ja mikä Merilän huutokaupasta ostettu. Vanhimmissa verkoissa oli alapaulaan kiinnitetty koivun tuohen sisään kätketyt painokivet, ja yläpaulan kohot eli pullot oli kierretty tuohesta. Vähän uudemmissa verkoissa olevat kohot näyttivät tavallisilta pullonkorkeilta. Verkoilla saatiin Kuurluodon edestä ja muualta Hemsaaren raumasta useimmiten ahvenia ja särkiäkin. Verkkoihin tarttui kyllä myös rakkolevää eli hauruja, ja

Harri ja Matti kensua maalaamassa.

jos kalat ehtivät kuolla, niihin ilmestyi iljettäviä nihkulaisia.

Katselin tarkasti, miten jo vähän kankeaksi käynyt Pappa liikkui kensussa tottuneesti ja käsillään taitavasti tukea ottaen. Lyhyen merimiehen uransa aikana hän oli oppinut merisanastoa. Silloin kun yhdessä vedettiin tai työnnettiin jotakin, kuului huutaa tahtia sanomalla ”lekoo”. Myöhemmin merikirjallisuutta lukiessani oivalsin, että kyseessä olivat englanninkielen sanat ”let go”, antaa mennä. Soutamaan piti opetella oikeaoppisesti nostamatta airoja liian ylös. Varsinkin Sakari-serkku puuttui tähän aloittelijan tyypilliseen virheeseen toteamalla: ”Ei meres kannoi ol”.

Joka Juhannusaattona soudettiin jollekin kallioluodolle tai -niemelle kokkoa polttamaan. Milloin oltiin Kuurluodon nokassa, milloin Hemsaaressa, jollakin Pikarinluodoista tai Kokonpään niemessä. Palavan ruo’on ja katajan tuoksu iskostui mieleen loppuiäksi. Kesämökkejä ei silloin juurikaan rannoilla näkynyt ja vesiliikennekin oli vähäistä.

Markkamaitoa ja palveluntarjontaa

Mattia ja minua yritettiin lihottaa juottamalla meille tuoretta lehmänmaitoa, joka saattoi olla vielä vähän lämmintä lehmän jäljiltä. Sen alas saamiseksi meitä motivoitiin markalla per lasi. Siitä tuli käsite ”markkamaito”. Opin näin rahalla motivoinnin ihmeellisen voiman. Me emme olleet muutenkaan kovin hanakoita syömään – talon ruuat eivät aina olleet samanlaisia kuin mihin kotona olimme tottuneet. Niinpä, kun torjuimme pöydän antimet sanomalla, että en mää tykkää tästä, Pappa tokaisi: ”En määkä tykkää, mut syän vaa ko reerattu o.”. Tämän lauseparren oppi minulta yli seitsemänkymmentä vuotta myöhemmin nelivuotias pikku-Elisakin. Kun Matti oppi syömään itse, Pappa raapusti tuvan pöydän takana olevaan seinäpaneeliin haarukalla: ”Matti söi itte.”

Pekka Pihlanto on liiketaloustieteen emeritusprofessori Turun kauppakorkeakoulusta (Turun yliopisto). Hän asuu talvet Turussa ja kesät Velkuassa.

Talvisodan päättymisestä 75 vuotta 13.3.2015

Talvisodan päättymispäivä kuuluu kansallisen veteraanipäivän, kaatuneiden muistopäivän ja itsenäisyyspäivän ohella itsenäisyytemme historiallisiin merkkipäiviin.

Ranta KLUBI

Rantaklubi ja Rantapuoti
Avoinna maanantaista torstaihin klo 10–17
perjantaina ja lauantaina 10–18
Sunnuntaisin suljettu.
p. 02 2525 927, facebook.com/rantaklubi

Sepelit ja mullat kevään kunnostustöihin.

Roskalavat ja kappaletavaran kuljetukset.

Kauttamme myös kaivuu- ja muut koneurakointipalvelut.

Jukka Pietilä
045-6313114
www.jukkapietila.fi

Iloinen musiikillinen perhehartaus

Tervetuloa viettämään mukavaa toiminnallista kirkkohetkeä. Mukana Marja-pappi sekä lapsikuoro Laaksonlapset Virpi Viljasen johdolla. Tarjoilua.

Lämpimästi tervetuloa!

Sunnuntaina 22.3. klo 16.30
Velkuan kirkossa

Tutustu Pro Sinervon nettisivuihin:
prosinervo.com
Olemme myös facebookissa:
facebook.com/sinervontalo
Anna palautetta Pro Sinervon toiminnasta ja viestinnästä:
prosinervo@gmail.com

Tue Pro Sinervoa:

- liittymällä jäseneksi:

henkilö 15€
yli 80-vuotiaat 8€
perhe 30€
yhteisö 35€
kannatusjäsen 50€
Pro Sinervo ry:n tili:
FI72 5229 0920 0193 24

- tavaralahjoituksin
- tekemällä talkootyötä
- tulemalla tapahtumiin

Kokous tai juhlat Sinervolla

Sinervon talon tilavuokrat 2015:

Kokousvuokra Sinervon salissa 20 euroa / kokous
Kokoustarjoilut:
kahvi + pulla 3 euroa
kahvi + täytetty sämpylä 4euroa

Salia vuokrataan myös juhlakäyttöön!
Tiedustelut ja varaukset:
0403584 667 / Tuulikki

Ilmoita Velkuan Sanomissa:

Pikkuilmoitus 20 euroa
1/4-sivu 40 euroa
1/2 sivu 60 euroa
1 sivu 120 euroa

Lunastamalla ilmoitustilan kerralla kolmeen peräkkäiseen lehteen saa noin 15 prosentin alennuksen. Kysy lisää Tuulikilta!

Aineisto huhtikuun lehteen 30.3. mennessä.

Velkuan Sanomia kokoavat Susanna Viljanen ja Tuulikki Ovaska.
Aineistot sähköpostilla: prosinervo@gmail.com tai
paperipostina: Pro Sinervo ry, Sauniementie 8 as 1, 21195 Velkua.
Lehden taitto ja ulkoasu: Viestintäosasto Susanna Viljanen, viestintaosasto.fi